

Η διαχείριση της διαφορετικότητας από το κράτος

/ [Πεμπτούσία](#)

Το κράτος έπαψε να πρεσβεύει ένα συνεκτικό νομικό χώρο επιβαλλόμενο σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, η οποία απαρτίζεται από πολιτισμικά ομοιογενή πληθυσμό. Η έκθεση του σύγχρονου κράτους σε εξωτερικές επιρροές, οδήγησε στη σταδιακή αποσύνθεση της εδαφικής οντότητας, της εθνικής κυριαρχίας και του πολιτισμού, ως στοιχεία που επιβάλλουν τη σταθεροποίησή του.

Συνεπώς, τα κράτη καλούνται να κατασκευάσουν τις δικές τους πολιτικές δομές, εντός των οποίων η κοινωνική πολιτική, γενικότερα, και η διαπολιτισμική εκπαιδευτική πολιτική, ειδικότερα, δύναται να αναπτυχθούν. Στο διαπολιτισμικό μοντέλο, το κράτος αναγνωρίζει ότι η κοινωνική ζωή επηρεάζει τόσο τα άτομα, όσο και τις ομάδες, οι οποίες συνυπολογίζονται στην κατανομή της εξουσίας.

Παρά το γεγονός ότι τα άτομα μοιράζονται ορισμένα δικαιώματα, διαμεσολαβητικοί θεσμοί (π.χ. συνδικάτα, εκκλησίες, γειτονιές) μετατρέπονται σε ενεργούς δημόσιους φορείς για πολιτική συζήτηση, ενώ διαδραματίζουν επίσημο αντιπροσωπευτικό ή διοικητικό ρόλο εντός του κράτους.

Επιπλέον, το κράτος ενισχύει όχι μόνο μια οργανική αντίληψη της πολιτότητας, αλλά και μια ηθική. Τα άτομα διαμορφώνονται από τις διαπροσωπικές τους σχέσεις στο πλαίσιο των οικογενειών και των κοινοτήτων τους, αλλά και της κοινωνικής διάταξης, η οποία αποτελείται από την πολιτότητα και τους δημόσιους θεσμούς που διαμορφώνουν και τροποποιούν την πολιτότητα. Δεδομένου ότι το κράτος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της ζωής των ατόμων, τα άτομα επενδύουν συναισθηματικά στο κράτος, συνήθως υπό τη μορφή της εθνικής ταυτότητας.

Το διαπολιτισμικό μοντέλο τονίζει το δυναμικό χαρακτήρα των πολιτισμών, που αποτελούν «ασταθείς προσμίξεις ομοιότητας και ετερότητας»[\[1\]](#). Τα πολιτισμικά σύνορα τροποποιούνται και επικαλύπτονται για να δημιουργήσουν ένα «τρίτο διάστημα», εντός του οποίου ντόπιοι και μετανάστες αναπτύσσουν πολλαπλές ή υβριδικές ταυτότητες.

Κατά τον Bhabha[\[2\]](#) ορίζει την υβριδική ταυτότητα ως «μεικτή ταυτότητα», που απορρέει από την αλληλεπίδραση μεταξύ διασπορικών ή εθνικών δεσμών και πολιτικών ταυτοτήτων, όπως είναι η ευρωπαϊκή. Ο πολυδιάστατος και πολλαπλός χαρακτήρας των ταυτοτήτων αντικατοπτρίζει τη μεταβαλλόμενη φύση της κοινωνίας. Καθώς η κοινωνία μεταβάλλεται, οι ταυτότητες δεν είναι σταθερές, συμπαγείς ή δυαδικού χαρακτήρα (δηλαδή, μαύρο ή λευκό), αλλά είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης και επαναδιαπραγμάτευσης σε μια διαδικασία πολιτισμικού συγκρητισμού.

Συνεπώς, οι μετανάστες δεν έχουν μονοδιάστατες ταυτότητες αλλά μετέρχονται εθνοτοθνικές, εθνοτοπικές και εθνικο-ευρωπαϊκές ταυτότητες. Ο Brah[\[3\]](#) ορίζει την ταυτότητα ως μια διαδικασία που επιτρέπει την πολλαπλότητα και την αντίφαση μεταξύ των μεταβαλλόμενων ταυτοτήτων.

Εν τούτοις, υποστηρίζει ότι ταυτότητα είναι «η διαδικασία μέσω της οποίας η πολλαπλότητα, η αντίφαση και η αστάθεια της υποκειμενικότητας σηματοδοτούνται ως να αποκτούν συνέπεια, συνέχεια και σταθερότητα, ως να έχουν πυρήνα, ο οποίος σε μια δεδομένη στιγμή συνταυτίζεται με το 'εγώ'» (αυτόθι: 124). Τα άτομα δύναται να αντιληφθούν τις πολλαπλές τους ταυτότητες ως συνεκτικές ενώ εκφράζουν έντονα συναισθήματα για αυτές.

[1] Leclercq, J. M. (2002). The Lessons of Thirty Years of European Co-Operation for Intercultural Education, Strasbourg: Steering Committee for Education.

[2] Bhabha, H. K. (1995). 'Signs Taken for Wonders', in: B. Ashcroft, G. Griffiths and H. Tiffin (Eds) The Identity, London: Sage Publications.

[3] Brah, A. (1996). Cartographies of Diaspora. Contesting Identities, London: Routledge.

(απόσπασμα από την εργασία με τίτλο: «Το κοινωνικό - οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον του αλλοδαπού μαθητή στην Ελληνική εκπαίδευση»)